

Zarandul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB.

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.
 REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
 BRAD.

ABONAMENTE: 80 lei anual, 6 luni 40 lei,
 Instituțiuni și bănci 150 lei.
 Muncitorii minieri 50 lei.

APARE ÎN FIECARE JOI

Mica Înțelegere privită sincer

Este cu neputință de găsit o instituție care să întrunească în viața publică a Europei Orientale un mănunchiu mai gros de simpatii decât Mica Înțelegere.

Unanimități incomprehensibile în recalitrantul Răsărit se realizează cu statornicie în jurul înjghegării presupuse utopice a lui Take Ionescu. Partizani doctrinelor neantagonice își tocesc pentru odată spinii dușmăniilor lăuntrice pentru a-și alăturacuvinte de laudă și încredere în cordiala alianță a sârbilor, românilor și cehilor.

Și au dreptate. Fiecare găsește în Mica Antantă un sprijin ideilor ce susține. Partidele de dreapta, bănuiesc în Mica Înțelegere o unealtă adecuată luptei împotriva marxismului exportat al U. R. S. S. Norodul prudent și apatic al centrului întrevide în aceiași Treime, o asociație limited de state burgheze ahtiate de liniște și de afaceri. În fine Stânga se simte agreabil mângăiată de pacifismul Înțelegerii socotindul primul pas către visata Internațională practică.

Adevărul rezidă însă în altă parte, Mica antantă a fost alcătuită pentru a păstra dreptele hotare tăiate de marele război. În realitate însă, această instanță nu poate deveni valabilă decât în cece privește granițele ungurene. Se înțelege

cu ușurință că justa Ungarie de șapte milioane de iobagi nu poate forma decât o sărmană piedică pentru cele trei mari state de oameni liberi și de proprietari. Izvoarele de neliniște pentru fiecare din țările competente ale Înțelegerii țâșnesc însă din alte meleaguri.

Iugoslavia poartă în coastă primejdia italiană, Cehoslovacia așteaptă revanșa germană, România este drumul firesc al messianismului revoluționar rus. Și trebuie cinstit recunoscut că împotriva acestor dușmani „serioși“, de calitate și de rasă, într'ajutorarea este imposibilă.

O remarcăm cu tristeță. Votul de negură ce-l așternem peste optimismul oficial este imaginea cenușului adevăr. Numai dragostea ce purtăm acestuia ne face să deosebim de acțiunea sufletească a Micei Înțelegeri care este imensă, influența reală și practică care este minimă. Circumscrierea acesteia din urmă la o activitate economică este rezultatul ultimei conferințe petrecute la Sinaia. S'au propus patrusprezece puncte chibzuite, gândite îndelung și frumos sunătoare. Nu vor fi aplicate pentru că aceasta este soarta punctelor.

Cu prilejul elaborării lor am aflat însă că vecinii noștri au ochi și că știu să vadă adânc și lămurit.

„Românul“ P. Z.

Buletin politic

INTERNE

Manevrele regale din toamna aceasta se desfășoară în ținutul Olteniei.

Au luat parte: M. S. Regele Carol II, Principele Nicolae, atașații militari străini.

In viața politică internă se petrec lucruri importante, ce vor aduce, probabil, întorsături neașteptate.

Așa se vorbește de o fuziune între partidul d. Octavian Goga cu partidul radical-țărănesc, al d. Gr. Iunian, și cu a d. Argetoianu.

Iar partidul d. Averescu și-a îndreptat ochii către partidul „Conservator“, cât și către grupările de dreapta.

Și se spune că ar dori sincer, o colaborare cu ele.

EXTERNE

Tratatul comercial dintre Anglia și Soviete au eșuat.

Chestiunea grea de rezolvat e în legătură cu importul lemnului din Rusia Sovietică în Anglia. Deoarece contractul cu Canada impune Angliei un import de lemn de 200.000 tone anual.

Regele Bulgariei este în Germania.

Sovietele își construiesc 7 dirijabile.

Marile puteri protestează contra hotărârii de înarmare a Germaniei.

Franța nu consimte la o reducere a armatei sale fără o garanție sinceră.

Noul guvern spaniol a fost constituit de d. Martínez Barrios.

Germania a declarat că plătește datoriile externe.

D. Titulescu se află la Varșovia. Rostul vizitei d-sale în Polonia este pentru a se desăvârși pactul încheiat dintre România și Soviete, și între Polonia și Soviete.

Se efitnesc cerealele

Guvernul a hotărât ca cerealele ce se aduc pentru hrana Moșilor din orice parte a țării și având ca destinație una din stațiile situate pe liniile Brad—Arad, Alba-Iulia—Zlatna, Alba-Iulia—Turda—Abrud, Vașcău—Oradia, Călățele—Huedin, să fie taxate cu 50 la sută reducere din taxele tarifului respectiv.

Deasemenea vor beneficia de această reducere (50 la sută) fructele, minereurile, lemnele de foc și de lucru, scânduri, articole de lemn; expediate din una din stațiile amintite mai sus.

Reducându-se taxele de transport, desigur, comercianții de cereale vor scădea prețul atât a cucuruzului cât și a grâului.

„Bunicul unde-i dus?“

*Și cântă broaștele într'una
 Bunicul meu cel drag!
 Dar nu ne mai găsește luna
 Culcați pe-acelaș prag!*

*Pe cer lucesc aceleași stele,
 Ce ne priveau de sus;
 Și-acum meru mă'ntreabă ele:
 „Bunicul unde-i dus?“*

*Le spun că doar m'ai sărutat
 În noaptea lunii pline
 Și că bunicul mi-a plecat,
 L-aștept și nu mai vine!...*

*Și cât aș vrea să mai cântăm
 Pe prispă amândoi,
 Pe Cel de sus să-L lăudăm
 Cu broaștele 'n zăvoi!*

*Te tot aștept... de ce nu vii
 Să te mai culci cu mine,
 Când rona-i picuri argintii,
 În nopțile senine?*

Emil Diaconu

— Cum se cunoaște aurul. Iei acid azotic și c'un bețișor atingi obiectul pe care vrei să-l încerci.

Dacă e aur curat obiectul nu-și schimbă culoarea, dacă obiectul atins devine albastru sau verzui nu e aur, ci aramă.

— Prorogarea parlamentului. D. Vaida Voevod, prim ministru, având o consfătuire cu membrii importanți ai guvernului, au hotărât prorogarea parlamentului până la 15 Noembrie.

— Viitoarea reuniune a Consiliului permanent al Micii Înțelegeri se va ține în luna Decemvrie sau Ianuarie, la Belgrad.

— In 9 Oct. c., noaptea, la Paris, a fost observată o ploaie de stele.

Stelele călătoare lunecau dinspre Nord spre Sud.

— In 27, 28 și 29 Octombrie va fi târg de țară la Deva.

— Intre Turcia și Jugoslavia s'a încheiat un pact de amicitie și neagresiune. El va fi semnat în luna Noembrie.

— Bandiții bulgari au atacat un post grănicerl Jugoslav.

— Prețul bucatelor. La Brăila. Grâul 345, porumbul 178, orzul 165, ovăsul 145, rapița 220.

La Galați. Grâul 350, porumbul 180, orzul 150, ovăsul 140, fasolea 250.

La Constanța. Grâul 340, porumbul 177, orzul 135, ovăsul 133, rapița 265, fasolea 200.

— Din datele primite de Ministerul Instrucțiunii rezultă că, la examenul de bacalaureat din sesiunea de toamnă s'au prezentat, în întreaga țară, 4500 candidați.

Lozuri norocoase a Loteriei de Stat se găsesc la librăria ZARAND

Povătuiri creștinești pentru săteni

La Biserică.

Dacă ești și vrei să fii pururea bun creștin, du-te regulat la biserică și te închină. Iar în biserică să intri cu evlavie, cu sfială și cu frica lui Dumnezeu. Cumpără prescuri din tinda bisericii și, împreună cu un pomelnic, dă-le să fie duse în altar, și lumânări spre a fi aprinse pe la sfintele icoane, ca preotul să se roage și pentru tine, dar și pentru cei scumpi ai tăi, scriși în pomelnic.

Dacă încă nu s'a început sf. liturghie, poți trece să te închini pe la icoane; iar dacă s'a început, stai într'un loc (bărbații în dreapta, iar femeile deastanga). Nu vorbești cu nimeni, ci fii cu toată luare aminte la cuvintele cântărilor și cetirilor ce auzi, făcându-ți sfânta cruce ori de câte ori trebuie. Iar spre a ști mai bine ce se petrece în biserică în vremea sfintelor slujbe și ce trebuie să zică în gând fiecare creștin, cere de la preot cârticica ce învață aceste lucruri, și o cetește acasă cu luare aminte, ca, atunci când vii în biserică, să știi din vreme toate acestea.

Iar după sfârșirea sfintei slujbe, ieși în liniște și te du acasă, nu la crăsmă, — și cu cei ai casei tale vorbește despre toată învățătura auzită în biserică. Apoi întreaga zi de sâmbătoare creștinul trebuie să se odihnească, stând acasă cu ai săi, sau cercetând pe bolnavi, sau pe prieteni, fără a se turbura la crăsmă cu băutura, — cum fac cei cu viața rea și necreștinească. Sau cetește cărți folositoare sufletului în cazul tuturor celor ai case sale.

Biserica fiind casa lui Dumnezeu, să nu treci pe lângă dânsa fără a-ți descoperi capul și fără a-ți face semnul crucii, că biserică fiind loc sfânt trebuie cinstită de toată lumea.

† Visarion Episcop de Hotin.

Cauzele mizeriei studențești

Cauzele pot fi multe și din domeniul diferite, astfel că voiu încerca să generalizez. Trebuie să accentuez că aceia care îndură vitregiile vremii sunt în majoritate fii de țărani. Sunt fiii acelor țărani, care în sudori de sânge, zi de zi și noapte de noapte muncesc pentru a-i susține. Sunt fiii durerii, deoarece mijloacele de care dispunea s'au mistuit. Produsele agricole azi nu mai au nici un preț și chiar dacă voești să obții un preț ridicol și derizoriu ești nevoit a-l preda în impozite și datorii... iar acel student plecat de tânăr către citadellele culturii, cu obrajii rumeni, se ofilește și mai mult și continuă să se

sustină singur prin mijloacele cele mai nepotrivite.

O!... voi rămă răscolitoare a pământului străbun, așteptați, căci trebuie să închine și spre voi balanța și atunci, totul se va recompensa!... Muncii și mai departe pentruca să puteți obține sumele necesare fabuloaselor taxe școlare! Taxele școlare, acele chinuri eterne pentru noi și acele blocuri de granit pe umerii părinților noștri, acele cuvinte a căror rezultat e mai mult decât jalnic: așteptarea pe coridoare, închinăciunile pe la toți. Așteptarea licăririi unei speranțe de reprimire sau pierderea anului.

Studentii buni, sărmani și orfani, față de care statul a avut milă și Va acordat cât de puțin, astăzi ve-ți suferi și ve-ți îndura mizeriile, deoarece astăzi nu mai există burse și ajutoare pentru toți; dar la orizont se va ivi ceva care să vă înobileze și mai mult scopurile. Oricât de săraci am fi azi, totuși față de voi, statul ar trebui să procedeze altfel.

Am enunțat ca baze ale mizeriei noastre: criza economică care se manifestă în mod special asupra fiilor de țărani, taxele școlare urcate și cărora nu li se poate face față, reducerea bursei, grație cărei măsuri au rămas pe drumuri o mulțime de studenți buni și săraci. La toate acestea se asociază viața scumpă de oraș. Camera, hrana cu prețuri maxime. S'au redus taxele căminelor, dar mulți și foarte mulți sunt aceia care nu posedă atât cât să existe într'un cămin. Asociați la toate acestea manualele din cale afară de scumpe, precum și îmbrăcămintea. Din toate acestea ve-ți forma mizeria, care e îmbrățișată de noi. Din toate acestea transpiră durere, contra căreia luptă cu greu acei fii ai durerii, acei fii ai mizeriei, care se numesc studenți.

A. Ilieșiu, student.

Locuințe pentru învățători

Sunt unele școli primare cari au în localurile lor și locuințe pentru învățători.

Ministerul instrucțiunii a hotărât ca aceste locuințe să fie date numai învățătorilor cari nu au case proprii.

Cei cari nu sunt în această situație vor libera imediat locuințele dela școli.

decretat anulate toate datoriile contractate de guvernele de până acum. S'a recunoscut independența Poloniei și Finlandei. Asemenea s'a recunoscut dreptul de autodeterminare a tuturor popoarelor din împărăție. Moskova a devenit iar capitala Rusiei. Putere în orașe și sate au preluat-o sovietele și respective bolșevicii din acele soviete. Proprietarii mari de pământ (boierii) s'au refugiat, parte în orașele mari — unde se mai pot ascunde — parte în țări străine. Moșiile se împart. Asemenea se împarte tot ce aparține caselor boierești: vite, mobilă și chiar cărămida. Așa se întâmplă căzându-i unuia la sorți câte o oglindă mare, ori câte un dulap, este silit a tăia ori a rupe din ele pentru ale putea vâri în biata lui căscioară. In cele mai multe locuri însă nu se pot înțelege cum să facă împărțania și atunci dau foc conacelor să arză cu tot ce se află într'ânsele. De aceea în fiecare zi și mai ales în fiecare seară se văd pe întinsa câmpie mulțime de case incendiate. Nimeni nu-și dă seamă că acele palate ar putea servi ca școale, spitale, muzee etc.

Preschimbarea biletelor de 1000 lei.

Comunicatul Băncii Naționale. Banca Națională a României aduce la cunoștința generală că, potrivit art 30 și 92 din statutele sale, a hotărât retragerea din circulație a biletelor de 1000 lei, înlocuindu-le parte cu un alt tip de aceeași valoare, parte cu bilete de 500 lei.

Tipul noului bilet de 1000 lei diferă de tipul actualmente în circulație numai prin infățișarea lui multicoloră.

Înlocuirea urmând să se facă cu începerea dela 16 Oct. 1933, publicul este rugat a se prezenta pentru preschimbare, la serviciul de schimb al Băncii Naționale și la toate Succursalele și Agențiile sale din țară.

Termenul până la care se poate face această preschimbare este 31 Decembrie 1933 când biletele de 1000 lei, actualmente în circulație, vor înceta de mai avea putere liberatorie.

Dela inimă.

Iederă, Busuioc... Zi-i cu foc, Ceteră...	Doamne rar Așa must, Plin de gust Și de dar!
Și trecu: Viața mea, Dragostea, Farmecu...	Când din teasc A făsnit, Am simț Că renasc!
Tinere, Uite-aci De mi-i-fi Ginere!	Până'n zori Am sorbit Și-am inbit Ochișori..
Cu trei popi, Cum vei ști... Dar la vii, Să mă 'ngropi!	Busuioc, Iederă, Ceteră, Zi-i cu foc.
C'am inbit Drept să-ți spun Vinul bun Invechit!	E divin Când miroși Ochi frumoși Lângă vin...
Și-apoi eu, N'am gustat Vin în sat, Ca al meu!	Și când trei Faraoni, Țin ison Ceterei...!
Mi-a lăsat Al bătrân, Bun rumân Fie-ertat,	Hei... Brânduș Ți frângea Inima, Sub arcuș!
Via cea Mai de preț Ce-o vedeți Pe vâlcea.	Că-ți ghicea Umbletul, Sufletul Dragostea!

Pompiliu Barbu

Insemnări din pribegie

(Continuare)

1 Nov. 1917.

Ceeace ce era de prevăzut, — după plecarea lui Kornilov din fruntea armatei ruse, — s'a întâmplat deja. După mari lupte de stradă, prin orașe, bolșevicii au luat puterea în zilele trecute. Dictatorul Kerenski a dispărut. Nu se știe dacă e mort sau mai trăește. In tot cazul nu mai este pentru el loc în Rusia, decât, poate, în Siberia, alături de fostul său stăpân Nicolae II. Mare pagubă nu simte nimeni, ce e drept. In ce privește cauza românismului el a fost totuși mai binevoitor decât reprezentanții regimului țarist.

25 Noembrie 1917.

Evenimentele și respective răsturnările urmează cu iuțea fulgerătoare. Guvernul bolșevic s'a constituit sub numirea de „Sfatu comisarilor poporului“. Președinte e Lenin. S'au rupt legăturile de alianță cu Antanta, bolșevicii declarând că vor a încheia pace numai-decât „fără anexiuni și fără contribuții“ S'au

Duhul distrugerii îi stăpânește pe toți. Animalitatea s'a trezit în ei în măsură nebănuită. Țăranul rus, care de obicei e blajin și milos, nu mai e de recunoscut.

Acum îmi vin în minte vorbele pe care marele scriitor Kuprin le pune în gura unuia dintre eroii săi: Sufletul rusesc e de neînțeles ca sufletul vacii.

A încetat orice activitate peste tot. Soldații de pe front vin cu toții acasă. Și vin în mare grabă pentru a fi prezenți la împărțirea bunurilor boierești. Aduc cu ei tot ce pot: Echipament, arme și chiar mitraliere. De ar fi tunurile mai ușoare, le ar aduce și pe ele. Acasă apoi, în satele unde împărțania s'a făcut înaintea sosirii celor de pe front, începe cearta pentru reimpărțire și în multe cazuri încep adevărate lupte în care pușca și mitraliera lucrează poate mai cu bravură decât pe frontul ruso-german.

Ziare nu mai apar decât „Izvestia“ și „Pravda“ bolșevice. Toate celelalte au fost oprite. Și ce păcat. Niciodată presa rusă — cea independentă — n'a fost la înălțime ca în

Acum în fiecare casă radio... Au sosit noutățile expoziție mondiale din Chikago.

► Observați **prețurile reduse:** ►
R. C. A. R. 17 cu 4 lămpi și vorbitor incorporat direct în priză, Lei 4800. Afară de aceste aparate mai găsiți și ultimele noutăți al produselor europene!
Columbia C. — 150 cu 4+1 lămpi Superhet cu vorbitor dynamic, Lei 7500. **Vindem în rate convenabile.**
R. C. A. R. 28 cu 5 lămpi Superhet dynamic cel mai reușit aparat al sezonului, cu scală luminată, tone-control, antiparazit, lămpi noi etc, Lei 8700. — Cereți oferte și demonstrațiuni. —

Reprezentanța pt. jud. Hunedoara: **Max Godel, Mag. tehnic, Deva.**

Arborii fructiferi și importanța lor

(urmare)

Altoirea deci este o cunoștință foarte trebuincioasă în viața omului dela țară, căci este o pierdere pentru dânsul de a avea copaci injuru-i ce dau fructe rele de un gust cu totul neplăcut. Și când noi putem să ne facem traiul mai bun, de ce să nu încercăm a-l face prin toate mijloacele ce ne stau în putință? Viața este scurtă și pentru aceasta trebuie să ne folosim de toate micile și nevinovatele plăceri ce le găsim presărate în drumuri.

La bătrânețe de exemplu este o plăcere mare de a te plimba prin grădină, prin livadă, prin toate locurile pe unde vezi rezultatele muncii toate și această plăcere nu-ți procurară minute de fericire?

O casă dela țară fără arbori în juru-i nu pare frumoasă, căci azi și cât de împodobită ar fi, această lipsă se vede de îndată. Arborii fructiferi încadrează într'un mod foarte plăcut casele, ce dau un aspect pitoresc, le acopere cu un fel de poezie, ce parcă transpiră din peripețiile vieții lor atât de liniștită și atât de inocentă.

În timpul verei ne dau o umbră plăcută, unde putem scăpa de arșița soarelui, unde putem să ne facem duminicile și sărbătorile noastre.

Și arborii au o influență mare în iubire, gândiți-vă cei ce ați ajuns o vârstă mai înaintată, că aproape fiecare trebuie să aveți câte unul ce vă este scump din cauza întâmplărilor ce au avut loc în jurul lui.

Ca buni părinți ce trebuie să fim este de nevoie dar să semănăm și alți arbori în vederea trebuințelor copiilor noștri, cărora suntem dator să le însuflăm trebuința de ai avea și dragostea de a-i crește.

Arborele fructifer trebuie să-l conducem noi singuri în creșterea lui, el trebuie să se facă mare sub foarfecele de grădină, dându-i forma pe care o credem noi mai avantajoasă.

Toate crengile și crengușoarele uscate trebuiesc tăiate de îndată, pentru că prezența lor este vătămătoare chiar arborelui și este urâtă la vedere. Când tăem o creangă verde sau uscată, tăetura trebuie să o facem astfel că apa deploaie să se scurgă de îndată ce cade pe dânsa. Este bine chiar să ungem aceste lo-

curi cu un amestec de ceară, seu și terpenină (de exemplu: 400 gr. ceară seu, 250 gr. terpenină putem adăoga și 10-12 lingurițe de unt de lemn, prin aceasta închidem rana pricinuită arborelui prin tăere.

În fiecare an este foarte de recomandat să se prășească arborii fructiferi și să se puie la rădăcinele lor gunoii de acel de care am amintit mai sus.

Câte odată unui arbore fructifer nu pot să rodească ori cât i-am îngrijit; atunci este bine practica a oricât să se facă orană mare dealungul tulpinei.

În aldoilea an chiar se poate întâmpla ca arborele să rodească.

Prin rănire am slăbit organismul copacului și-l facem oarecum să simtă că poate în curând va trebui să moară și trebuie să-l lase moștenitori pe pământ, care să-i continue viața mai departe.

Natura se îngrijește cu scrupulozitate ca ființele de pe pământ să nu dispară, iar noi e bine să căutăm a ne folosi de toate și prin urmare să căutăm a ne folosi și de această grijă a naturii.

Dacă copacul nu ne aduce fructe nici după aceasta atunci trebuie să-l înlocuim.

În țara noastră împrejurul caselor dela țară arborii fructiferi sunt tratați cu o neglijență condamabilă. În unele părți ei lipsesc cu desăvârșire, în alte părți însă după ramurile lor rupte, după portul lor neregulat, se vede lipsa unei bune gospodării. Cel care-i iubește și-i vede în asemenea stare i se umple inima de jale, căci nu poate să compatimească niște ființe ce ne cer nouă puțină îngrijire ca să trăească pentru a ne face bine.

Omul însă care are suflet bun îi îngrijește, cu beosebire savanții și poeții își ascund mai întotdeauna casele lor în mijlocul copacilor. Unora din ei este de observat, că le place să se ocupe foarte mult în orele libere de starea copacilor îngrijindu-i chiar cu mâna lor.

În fine moartea care face să dispară pentru noi totul de pe pământ, face să dispară asemenea, amintirea noastră din mîntea acelor ce am iubit și ce ne-a iubit chiar. Uitarea este o lege fatală, ori și cât inima s'ar lupta contra

ei la urma urmei, mai târziu sau mai devreme, trebuie să i se supue. Dacă lăsăm ceva trajnic după noi pe pământ mângâierea de a nu fi uitați de grabă se poate ori șicum îndeplini.

Un arbore de pădure mai cu seamă putând trăi sănătos mai mult chiar decât 200 ani, nepoții și strănepoții noștri își vor aduce aminte de noi care l'am semănat, ori și decâte ori îl vor vedea.

El va fi un om monument al existenței noastre trecute și sub umbra lui în multe rânduri, vom fi binecuvântați.

Așa dar din acest punct de vedere pe lângă arborii fructiferi putem semăna în jurul caselor noastre și arbori de pădure, din cei din tăiu vom face livezi, unde frumusețea și folosința se vor împreuna, iar pe cei de al doilea îi vom pune în anumite locuri, având în vedere dezvoltarea lor măreață și plăcerea de a-i avea și de a-i privi.

I. A. Candianu.

Inscrierile la examenele particulare

Ministerul instrucțiunii a dat următoarele dispozițiuni:

Inscrierile la examenele particulare pentru anul școlar 1933-34 se vor face la școlile statului până la 1 Noemvrie.

Și în anul școlar 1933-34 se acordă absolvenților școalelor superioare de comerț și normaliştilor diferență pentru obținerea certificatelor de absolvire a studiilor liceale.

Examenele de diferență se vor da în sesiunea de Iunie și Septemvrie 1934 la una din școalele dela reședința Inspectoratelor în fața unei comisii speciale.

Inscrierile se vor face între 1-30 Aprilie 1934 și între 1-31 Iulie 1934 la Inspectorate.

Pentru școlile secundare cererea de înscriere pentru o singură clasă într'un an se adresează direct la școala cea mai apropiată domiciliului elevilor; pentru două clase se cere aprobare Ministerului până la 31 Dec. 1933.

Cererile vor fi însoțite de următoarele acte:

1. Extractul de naștere.
2. Actul de botez.
3. Certificatul de 4 clase primare; iar

pentru celelalte clase, certificatul de clasa anterioară.

Taxele de înscriere și de examinare rămân cele de anul trecut.

La înscriere, elevii vor plăti numai taxa de înscriere; taxele de examinare pentru sesiunea întâia (Ianuarie) și pentru sesiunea a doua (Iunie) se vor depune la școală cel mai târziu, cu trei zile înainte de începerea fiecărei sesiuni.

cursul verii trecute. Nu erau nici coloane albe cu urmele cenzurii și nu era nici calomnia care abundă în presa unor țări. Și câtă deosebire între cele dispărute și cele de azi! Tot conținutul — foarte sărac altcum — al celor de azi este numai calomni și injurături. Să nu fi având bolșevicii nici măcar doi-trei oameni, cari să redacteze un ziar cum se cuvine?

Crăciunul anului 1917.

Tot aici. Nu credeam că războiul să dureze mai mult de doi ani. Și din ce trece vremea, pacea par'că se tot îndepărtează. Ce e drept frontul rusesc s'a șters, liberând multe trupe Austro-Germane, care acum sunt trimise pe alte fronturi. Fac însă și ceilalți mari eforturi de a înlocui pe Ruși. Aduc trupe din colonii și speră ca în curând America — care din primăvară e și ea în războiu — să poată recompensa ce s'a pierdut prin Ruși.

Aci, în Rusia, e o stare cum va fi fost în timpul imigrațiunii popoarelor. Așa e o neorânduială și nesiguranță cum va fi fost atunci. Nimeni nu poate fi sigur de ceva. Nu poți ști cine ți-e prieten și cine dușman. Toată

lumea e suspectată. Azi e mai rău să fii Rus în țara rusească, decât străin. Singuri noi prizonierii suntem acum liniștiți în Rusia. Dela noi nu are nimeni ce lua, și nici nu au motive a ne suspecta.

Soldații deja au sosit toți acasă. Cei de pe frontul român au venit desarmați. Spun că Românii i-au desarmat. Cu armata rusă s'a isprăvit. Încă săptămânile trecute Comandantul suprem Duhonin a fost călcat în picioare și ucis de proprii săi soldați, iar pentru lichidarea... numelui de armată, a fost numit comandant suprem praporscicul (elev plutonierul) Krâlenko.

Conducerea actuală a Rusiei îmbie pace separată „fără anexii și fără contribuții“. Că se vor învoi la asta Germanii e mare întrebare. Ce vor face Românii? Cine ar putea ști. Probabil vor încheia și ei pace, dar vai de neamul nostru întreg dacă aceea pace va rămâne.

Paștele anului 1918.

S'a scurs un an dela răsturnarea țarismului. Și câte s'au schimbat aici. Clasa de sus a dispărut și cea mijlocie e pe cale a dis-

părea. Dela cine are ceva se ia totul. În Rusia e o singură clasă cu adevărat proletară, care peste puțină vreme va fi și flămândă. Singură oficialitatea o duce bine. Intelectualii s'au refugiat și ei, ca și boierii, peste granițe, cari au avut parale. Parte au fost executați pentru „idei contrarevoluționare“ și parte stau și ei ascunși. S'a înființat „Comisia în luptă cu contrarevoluția“ numită „Ceka“. Ori cine cade sub suspectare ca contrar revoluției săvârșite, fie el boier, intelectual, episcop, preot sau țaran este sumar trimis pe lumea cealaltă.

Ca de obicei am fost la biserică, la înviere. Și lucru ciudat oficialitatea de azi din oraș a organizat o paradă mai mare ca în timpul țarului. Deși biserică este prigonită de soviete — în fruntea cărora aproape peste tot stau jidovi ori alți străini — totuși credința, care la Ruși nu prea era o adâncă convingere ci mai mult un obicei de suprafață — începe a reinvia în masele poporului.

„Tătucul“ țarul a fost adus din Tobolsk în Urali la Ekaterinburg, ca să fie mai sub supravegherea muncitorilor metalurgici — cei mai fervenți dușmani ai lui. **Ioan Fodor**

De vorbă cu muncitorii

De un șir de ani agricultura se luptă cu o sumedenie de greutate; pământul arabil — mai ales în ținutul nostru — a început a slăbi și cerealele noastre, puține câte erau, sunt de slabă calitate. Așa că rentabilitatea cultivei cerealelor e din ce în ce mai amenințată.

Stând lucrurile astfel, datorită tuturor oamenilor de bine, este a se gândi c'un moment mai înainte, asupra mijloacelor de a învinge greutățile, cu care se luptă astăzi agricultura și cu ea și țărănul român.

Trebue să lămurim sătenilor noștri că mijloacele cele mai eficace care le-ar aduce — astăzi — un câștig frumos este creșterea vitelor și cultivarea pomilor fructiferi.

Și iată de ce Societatea „Mica“, care întotdeauna a stat în fruntea inițiativelor frumoase, a hotărât să se ocupe și de această chestiune.

După cum am mai scris într'un articol anterior, Societatea și-a format un birou economic, care are scopul de a studia situația materială a minierilor și, astfel, de a veni în ajutorul lor — atât cu fapta cât și cu vorba.

D. inginer agronom Damian, conducătorul acestei secțiuni și-a început deja activitatea.

Duminica trecută a ținut o conferință, la Țărățel, despre: „Importanța arborilor fructiferi și sădirea lor“.

Conferința a fost urmată de lucrări practice pe teren. Aci d. Damian a arătat că o groapă bună, pentru plantarea unui pom trebuie făcută din toamnă, și să aibe dimensiunile: 2 m. lărgime, 2 m. lungime și să fie de 80 cm. afundă.

Fiind vorba de pomi ținem să atragem atențiunea minierilor: că societatea va aduce în primăvară altoi, pe cari îi vor împărți numai acelor minieri, cari vor face gropile din toamnă și numai după modelul arătat de d. inginer, la Țărățel.

Astfel de conferințe se vor ține în fiecare comună unde sunt minieri.

Proxima conferință va fi la Criștior.

* * *

Un alt mijloc de câștig este — după cum am amintit mai sus — și creșterea vitelor.

În regiunea noastră nu sunt tocmai puține vite ca număr; dar preocuparea societății „Mica“ este nu atât să sporească numărul lor, cât mai mult a le îmbunătăți, căci trebue să recunoaștem că vitele sătenilor noștri — cele mai multe — sânt slabe, improprie pentru muncă cât și pentru lapte și măcelărie.

Știm cu toții că vitele rele aduc mai multă pagubă decât folos.

Și iată de ce Soc. „Mica“ a hotărât să aducă mai mulți tauri pentru regenerarea vitelor cornute din regiunea noastră.

D. altcum d. inginer a și fost la Sibiu, unde a găsit numai patru tauri buni și pe care i-a cumpărat Societatea „Mica“.

Deocamdată, acești tauri, se vor împărți la comunele Brad, Țărățel și Criștior. Însă minieri din orice parte, pe baza biletelor care le vor primi dela secție, vor putea aduce cu preț redus — vacile la montă.

(Și locuitorii din regiunea noastră ar putea să se ocupe cu creșterea taurilor, pe care i-ar putea vinde societății).

Pentru celelalte comune se vor aduce când se vor mai găsi tauri.

Secția agricolă al Soc. „Mica“

Cinema „ORIENT“ Brad

Duminică 15 Octomvrie

„Obraznicul“

Operetă în 9 acte

cu:

Willi Fritsch, Ralp Arthur și Camilla Horn.

Inceputul la orele 6³⁰ și la 9.

»Martorii lui Iehova«

Cutreră satele niște oameni ca se numesc „Martorii lui Iehova“.

Feriți-vă oameni buni de ei. Sunt rău voitorii țării noastre scumpe. Nu uitați că această țară a fost câștigată cu multă sudoare, multe lacrimi și mult sânge! Dați-i pe mâna autorităților dacă îi vedeți, și nu cumpărați cărți dela ei. Ei sunt aceia cari spun că vor pace între oameni, și tocmai ei vor bolșevismul, fiindcă sunt plătiți dela Moscova și au gânduri urâte păcii.

În săptămâna trecută în Ormindea i-a luat binișor harnicul protopop d. D-tru Secărea și i-a trimis la locul lor.

Deasemenea și ziarele cotidiene, din capitală, aduc știrea că li sa luat ori ce drept de propagandă.

Frați români, să ne unim și cât mai strânși în jurul sionului românesc să ascultăm sfaturile slujitorilor lui, pentru pacea lumii și pentru a fi vrednici urmași a strămoșilor noștri.

Ioan Ygrec

**Ondulații și manicule
efine și bine executate
se fac la**

INSTITUTUL COSMETIC

— Brad. —

D-na ANA BERKOVITS

Vis-avis de protopopiat.

Informațiuni

— În 28 Nov. a. c., se împlinesc 15 ani dela unirea Bucovinei cu țara mamă.

Cu ocazia acestei aniversări se vor organiza mari serbări culturale.

— Un om din America, neavând ce mânca s'a dus la institutul de cercetări ale omului și și-a vândut capul.

Contractul încheiat între părți spune:

După moarte, capul lui Petre Sperling, căci așa îl chema pe omul american, va reveni laboratorului; pentru care i s'a dat suma de 13.000 lei.

— La Paris o tânără femeie a născut un copil care are păr lung, ba chiar barbă și mustați destul de lungi.

Medicii studiază acest caz ciudat.

— În Italia — localitatea Prato, s'a expus un porc de 2 ani, care cântărește 520 Kgr. El mănâncă zilnic 100 Kgr. de diferite alimente.

— În comuna Răureni de pe malul Oltului s'a descoperit o mină de aur.

S'au luat măsuri pentru începerea lucrărilor de exploatare.

Feriti-vă de agenți excroci!

AVIZ!

FIRMA S. SPINHER

prăvălie de textile și galanterie

B R A D, în casa Dnei Vădv. Man

Vă ofere renumitele producțiuni de ștofă a fabricii de postav W. Scherg & Cie, cu cele mai modeste prețuri. Stă la dispoziția Onor-Public o colecție foarte bogată de mostre de ștofă, pentru sezonul de toamnă și de iarnă, și anume: pentru paltoane de damă și de domni, pardisiuri, pentru costume de salon, pantaloni ștrafați și pentru diferite costumuri colorate, exclusiv din lână curată de la calitatea cea mai solidă până la calitatea cea mai fină.

Comenzile făcute prin firma mea nu Vă aduce nici un risc!

Tiparul Tipografiei „ZARAND“ — Brad.

— În școalele Normale, anul acesta au fost primiți în clasa I 424 elevi și 442 eleve.

— Pentru Percepția din Brad. Ma mulți locuitori ai comunelor din jurul Bradului, prezentându-se — Joi — la redacția noastră, ne roagă să întrebăm:

Se poate să plătească cineva 1600 lei dare la stat, pentru fabricarea a două cazane de țuică? Cazanul și prunele au acelaș proprietar.

(Rugăm și noi pe d. percepător să dea lămuriri, intrucât oamenii sunt dezorientați. Ar dori să cunoască disp. legii.)

— În timpul războiului din 1877, regele Carol I, era găzduit în casa bulgarului Ivanoff.

Săptămâna trecută, gazda regelui, și-a dat obștescul sfârșit, fiind în vârstă de peste 100 de ani.

— Când ai noroc te îmbogățești într'un minut. Așa s'a întâmplat în Italia, o fată săracă, ducându-se într'o zi în pivniță, găsi într'o rășniță veche, ruginită, hârtii cari valorau 40 mii lire, adică 320.000 lei. Suma va constitui zestrea fetei.

— Ministerului de muncă și sănătate i s'a acordat un credit suplimentar de un milion lei pentru ajutorarea șomerilor.

— Au câștigat următoarele numere ale Loteriei de Stat ce s'au cumpărat de la librăria „Zarand“ din Brad: 26168, 62557, 19622, 26183, 45982, 45998, 50702, 78609, 70659, 16013, 45984, 18779, 11031, 26190, 46723, 49425, 57302, 57316, 70691, 45032, 11032, 20191, 45970, 16042, 46592, 70666, 45031, 55879, 26200, 8407, 16012, 49415, 17067, 45016, 45988, 8444, 8481, 55889, 20153, 46735, 50781.

Rugăm să vă prezentați imediat pentru a ridica sumele cuvenite.

Lozuri pentru jocul Loteriei a IV-a au sosit deja. — Rugăm să ne anunțați până'n 20 Oct. dacă rețineți numărul vechi.

La „Casina Română“ din Brad, în ziua de Sâmbătă 14 Octomvrie 1933, va fi un

Mare concert

dat de cunoscutul și apreciatul solist al Operei Române din Cluj

Niculae Robescu

acompaniat de

D-șoara **Minodora Agapi**

Partea I.: Mozart: Răpirea din Serai. Tosti: Cantonetă Napolitană. Meyerbeer: Hughenoții. Gh. Em.: Fă Marie, Partea II.: Hólevy: Ebreca, Termisot: Novembre. Schumann: Doi Grenadiri. Chirlak: Foaie verde lămâită.

Inceputul la ora 9 seara.

Duminică seara, se va ținea la Gurabarza

— Dl avocat Gh. Sebeșan — și-a deschis biroul avocațial în Baia de Criș, (vis-avis de primărie).

— În Capitală, Duminică 11 Oct. c., s'a ținut în sala „Ileana“ — Obor, congresul țiganilor din întreaga țară, cu care ocazie aceștia s'au întrunit într'o „Uniune a romilor din România“.

— Invățătorii fără posturi, din Ardeal, vor ține un congres la Cluj în 14 Oct. c.

Poșta administrației

Am mai primit abonamente dela: d. Teodor Chirilă, Musariu 100 lei, d. Petru Incicău, 45 lei, d. Bucureșteanu Romulus 50 lei, d. Oprean Lazăr 50 lei, d. Almășan Vasile 20 lei, d. Simion Țândău, Brad, 40 lei, d. Resiga Partenie 25 lei, d. Ilie Rovinariu II 25 lei, d. Ilie Adam 25 lei, d. Iosif Barza, 10 lei.

(Va urma).

Rugăm pe onorații noștri abonați să-și achite abonamentul.

REDACTOR RESPONSABIL:

G. E. CAMBER